

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL
MAGISTRATURII

PLENUL

HOTĂRÂREA nr. 548

din 12 mai 2016

Analizând proiectul de Ordonanță de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, transmis spre avizare de Ministerul Justiției cu adresa nr. 42232/10.05.2016

În temeiul dispozițiilor art. 38 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare:

PLENUL CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE:

Art. 1. – Avizează favorabil proiectul de Ordonanță de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu observațiile prezentate în anexa

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

[REDACTED] [REDACTED]
care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. – Prezenta hotărâre se comunică Ministerului Justiției, potrivit legii.

Data în București, la 12.05.2016

PREȘEDINTE
Judecător Mireca Aron

Anexă la Hotărârea nr. 548 din 12 mai 2016 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii

AVIZ

referitor la proiectul de Ordonanță de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală

În urma examinării proiectului de Ordonanță de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, transmis spre avizare de Ministerul Justiției;

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

În temeiul dispozițiilor art. 38 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare;

În baza Hotărârii nr. 548 din 12 mai 2016 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii;

Avizează favorabil proiectul de Ordonanță de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, **cu observațiile ce vor fi redată mai jos.**

I. Ca observații cu caracter general, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a subliniat că este necesară alocarea resurselor materiale corespunzătoare și suplimentarea schemelor de personal (judecători și grefieri), în special în ceea ce privește judecătoriile, atât din perspectiva modificărilor propuse prin prezentul proiect de act normativ cu privire la instituția renunțării la urmărirea penală, cât și a celorlalte modificări legislative survenite în alte domenii. În acest sens, s-a avut în vedere iminenta intrare în vigoare a Legii nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, la data de 13 mai 2016, cât și faptul că termenul de intrare în vigoare prevăzut la art. 93 teza întâi din Legea nr. 151/2015 privind procedura insolvenței persoanelor fizice a fost prorogat până la data de 31 decembrie 2016.

De asemenea, Plenul Consiliului a apreciat că, în acest context, este necesară cu atât mai mult emiterea Hotărârii de Guvern pentru suplimentarea numărului de posturi de judecător și de grefier, până la sfârșitul lunii mai 2016, având în vedere și avizul emis de Plen prin Hotărârea nr. 403 din data de 14.04.2016 cu privire la proiectul de Hotărâre a

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea nr. 548 din 12 mai 2016 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii

Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției.

II. Referitor la propunerile de modificare și completare a dispozițiilor **Codului penal**, din cuprinsul art. I al proiectului de act normativ analizat, Plenul a apreciat că se impune formularea următoarelor propuneri și observații:

1) În ceea ce privește infracțiunea de trafic de minori, prevăzută de art. 211 din Codul penal, în aceeași sferă a întăririi protecției victimelor acestei infracțiuni, alături de circumstanțele agravante propuse a fi introduse la alineatul (2) al acestui articol trebuie prevăzută și împrejurarea în care fapta a avut ca urmare moartea sau sinuciderea victimei.

Pentru o reglementare unitară, aceeași modificare trebuie realizată și cu privire la infracțiunea de trafic de persoane, prevăzută de art. 210 din Codul penal.

2) O altă propunere, referitoare la art. 220 Cod penal, vizează necesitatea prevederii, ca circumstanță agravantă a infracțiunii de act sexual cu un minor, a împrejurării că victima este membru de familie. În acest sens, se constată că dispozițiile propuse pentru alin. (4) al acestui articol nu prevăd drept circumstanță agravantă împrejurarea în care minorul este membru de familie, deși actuala reglementare de la art. 220 alin. (4) prevede, la lit. a), împrejurarea că minorul este rudă în linie directă, frate sau soră.

3) O ultimă observație se referă la propunerea de modificare a dispozițiilor art. 345 și art. 356 din Codul penal.

Astfel, deși în partea specială a Codului penal nu pot fi stabilite limite speciale ale pedepselor mai mari decât maximumul general al pedepsei respective, prin prevederile propuse la art. 345 alin. (6) și art. 356 alin. (3) se instituie o excepție de la limitele valorice ale sumei corespunzătoare unei zile – amendă reglementate la art. 137 alin. (2) din Codul penal.

Prin textele menționate se propun următoarele limite valorice ale sumei corespunzătoare unei zile amendă: de la 5000 la 25.000 lei. Or, potrivit art. 137 alin. (2) teza finală din partea generală a Codului penal, pentru persoana juridică suma corespunzătoare unei zile-amendă este cuprinsă între 100 și 5.000 lei (...).

Pentru a putea reglementa alte limite ale sumei aferente unei zile amendă, decât cele prevăzute în partea generală a Codului penal, atât pentru cele două infracțiuni cu privire la care sunt propuse completări, respectiv modificări ale textelor actuale, dar și pentru orice alte situații care ar justifica amenzi majorate, este necesară inserarea acestei derogări chiar în cuprinsul dispozițiilor care reglementează limitele generale ale pedepselor aplicabile.

Prin urmare, alături de modificarea propusă de Ministerul Justiției pentru art. 345

2

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

1 9 0 9
Consiliul Superior
al Magistraturii

"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Anexă la Hotărârea nr. 548 din 12 mai 2016 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii

alin. (6) și art. 356 alin. (3), se impune modificarea art. 137 alin. (2) Cod penal, după cum urmează:

„(2) Cuantumul amenzii se stabilește prin sistemul zilelor-amendă. Suma corespunzătoare unei zile-amendă, este cuprinsă între 100 și 5.000 lei, dacă legea nu prevede un cuantum mai mare. Această sumă se înmulțește cu numărul zilelor-amendă, care este cuprins între 30 de zile și 600 de zile.”

III. Referitor la propunerile de modificare și completare a dispozițiilor **Codului de procedură penală**, din cuprinsul art. II al proiectului de act normativ analizat, Plenul a apreciat că se impune formularea următoarelor propuneri și observații:

1) Unele dintre propunerile de modificare și completare a Codului de procedură penală vin să transpună o parte din dispozițiile Directivei 2012/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/220/JAI.

În procesul de transpunere a Directivei 2012/29/UE, Ministerul Justiției a formulat, însă, și alte propuneri de modificare a Codului de procedură penală, transmise Consiliului Superior al Magistraturii pe cale separată, spre consultare, propuneri care nu se regăsesc în cuprinsul proiectului de act normativ analizat.

Aceste propuneri vizează modificarea art. 81 alin. (1) lit. g¹), art. 316 alin. (1), art. 318 alin. (7) și art. 407 alin. (1) din Codul de procedură penală.

Plenul a apreciat că, atâta vreme cât vizează transpunerea aceleiași directive, se impune și promovarea acestor din urmă propuneri prin actul normativ analizat, nefiind formulate observații decât în privința modificării propuse pentru art. 318 alin. (7) din Codul de procedură penală.

Astfel, conform propunerilor Ministerului Justiției, alin. (7) al art. 318 ar urma să se completeze cu o nouă teză, în privința căreia Consiliul apreciază necesară reformularea, pentru unitate terminologică față de propunerile vizând modificarea art. 316 alin. (1) și art. 407 alin. (1), după cum urmează: „Dacă acestea nu înțeleg limba română, li se comunică și traducerea ordonanței într-o limbă pe care o înțeleg.”

Într-o formă consolidată, textul art. 318 alin. (7) ar putea avea următorul cuprins:

„(7) Ordonanța prin care s-a dispus renunțarea la urmărirea penală, verificată potrivit alin. (6)¹), se comunică în copie după caz, persoanei care a făcut sesizarea, părților, suspectului, persoanei vătămate și altor persoane interesate și se transmite, spre confirmare, în termen de 10 zile de la data la care a fost emisă, judecătorului de cameră preliminară de la instanța căreia i-ar reveni, potrivit legii, competența să judece cauza în primă instanță. Dacă acestea nu înțeleg limba română, li se comunică și traducerea ordonanței într-o limbă pe care o înțeleg.”

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea nr. 548 din 12 mai 2016 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii

2) Plenul a reținut că mai sunt și alte decizii ale Curții Constituționale care ar fi reclamat o intervenție legislativă urgentă, în egală măsură. Mai mult, în unele cazuri, această intervenție s-ar fi justificat și din perspectiva recentelor modificări ale Codului de procedură penală, pentru păstrarea unității de terminologie, dar și a unei viziuni coerente.

Spre exemplu, prin Legea nr. 75/2016 s-a modificat art. 152 alin. (1) lit. a), după cum urmează:

„Art. 152 - Obținerea datelor de trafic și de localizare prelucrate de către furnizorii de rețele publice de comunicații electronice ori furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului

(1) Organele de urmărire penală, cu autorizarea prealabilă a judecătorului de drepturi și libertăți, pot solicita date de trafic și localizare prelucrate de către furnizorii de rețele publice de comunicații electronice ori furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului dacă sunt îndeplinite, cumulativ, următoarele condiții:

a) există o suspiciune rezonabilă cu privire la săvârșirea unei infracțiuni dintre cele prevăzute la art. 139 alin. (2) sau a unei infracțiuni de concurență neloială, de evadare, de fals în înscrisuri, infracțiuni privind nerespectarea regimului armelor, munițiilor, materialelor nucleare și al materiilor explozive, a unei infracțiuni privind nerespectarea dispozițiilor privind introducerea în țară de deșeuri și reziduuri, a unei infracțiuni privind organizarea și exploatarea jocurilor de noroc ori a unei infracțiuni privind regimul juridic al precursorilor de droguri, și infracțiuni referitoare la operațiuni cu produse susceptibile de a avea efecte psihoactive asemănătoare celor determinate de substanțele și produsele stupefiante sau psihotrope: ”

Or, la modificarea textului în sensul arătat s-a ținut cont și de Decizia Curții Constituționale nr. 553/2015 (prin care s-a constatat că sintagma "trafic de stupefiante" este neconstituțională), în cuprinsul căreia, la par. 14, s-a reținut că „dintre toate infracțiunile enumerate la art. 223 alin. (2) din Codul de procedură penală și care pot constitui temei al luării măsurii arestării preventive, doar cele de trafic de stupefiante și trafic de arme nu sunt definite de legea penală”.

În raport de considerentele hotărârii Curții Constituționale, s-a agreat folosirea referirii la „infracțiuni privind nerespectarea regimului armelor, munițiilor, materialelor nucleare și al materiilor explozive”.

De asemenea, Plenul a reținut că, pornind de la decizia Curții Constituționale, s-au formulat propuneri de completare a textului art. 223 din Codul de procedură penală, dar și, corelativ, a unor dispoziții privind măsurile de supraveghere, prin referirea și la infracțiuni privind regimul juridic al precursorilor de droguri și infracțiuni referitoare la operațiuni cu produse susceptibile de a avea efecte psihoactive asemănătoare celor determinate de substanțele și produsele stupefiante sau psihotrope, similar textului art. 152, recent adoptat, propuneri analizate la nivelul Consiliului.

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței Justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea nr. 548 din 12 mai 2016 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii

3) Cu referire la pct. 36, în cuprinsul căruia se propune modificarea alin. (6) al art. 207, Plenul a reținut că textul reia o propunere formulată anterior de Consiliu, care viza majorarea perioadei verificărilor, de la 30 la 60 de zile, și care a avut în vedere dispozițiile legale în vigoare la acel moment.

Însă, ulterior, dispozițiile art. 207 alin. (6) din Codul de procedură penală au fost modificate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2015, iar în prezent se prevede că verificarea vizează și împrejurarea dacă au apărut temeiuri noi, care să justifice menținerea acestor măsuri.

Ca atare, urmează a se avea în vedere forma în vigoare, sens în care textul ar putea avea următorul cuprins:

„(6) În tot cursul procedurii de cameră preliminară, judecătorul de cameră preliminară, din oficiu, verifică periodic, dar nu mai târziu de 60 de zile, dacă subzistă temeiurile care au determinat luarea măsurii arestării preventive și a măsurii arestului la domiciliu sau dacă au apărut temeiuri noi, care să justifice menținerea acestor măsuri. Dispozițiile alin. (2) - (5) se aplică în mod corespunzător.”

4) Tot în legătură cu art. 207 din Codul de procedură penală, Plenul a apreciat că este necesară și modificarea alin. (5) al acestui articol, conform propunerii formulate anterior de Consiliu, după cum urmează:

„(5) Când constată că au încetat temeiurile care au determinat luarea sau prelungirea măsurii preventive și nu există temeiuri noi care să o justifice ori în cazul în care au apărut împrejurări noi din care rezultă nelegalitatea măsurii preventive, judecătorul de cameră preliminară dispune prin încheiere revocarea acesteia și, după caz, punerea în libertate a inculpatului, dacă nu este arestat în altă cauză.”

5) De asemenea, Plenul a apreciat că este necesară susținerea unei alte propuneri anterioare, privind modificarea alin. (9) al art. 215, după cum urmează:

„(9) Dispozițiile alin. (8) teza 1 se aplică în mod corespunzător și în procedura de cameră preliminară sau în cursul judecării, când judecătorul de cameră preliminară ori instanța de judecată dispune, prin încheiere, la cererea motivată a procurorului sau a inculpatului ori din oficiu, după ascultarea inculpatului. Încheierea poate fi contestată în condițiile art. 205 și, respectiv, art. 206, care se aplică în mod corespunzător.”

6) Cu privire la pct. 57, ce conține propunerea de introducere a unui nou articol. art. 250¹, cu denumirea marginală „Contestarea măsurilor asiguratorii dispuse în cursul judecării”. Plenul a formulat mai multe observații, după cum urmează:

a) Este necesară completarea dispozițiilor art. 31 alin. (1) din Legea nr. 304/2014 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu dispoziții noi, care să reglementeze compunerea completului de la instanța supremă care

5

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Anexă la Hotărârea nr. 548 din 12 mai 2016 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii

va soluționa contestațiile reglementate în acest nou articol, formulate împotriva încheierilor pronunțate în apel de curțile de apel și de Curtea Militară de Apel.

În concret, s-a propus ca la art. 31 alin. (1), după litera e), să se introducă o nouă literă, litera f), cu următorul cuprins: „f) pentru contestațiile prevăzute de art. 250¹ alin. (1) din Codul de procedură penală împotriva încheierilor pronunțate în cursul judecării în apel de curțile de apel și Curtea Militară de Apel, completul de judecată este format din 3 judecători.”

b) Urmează a se aprecia dacă nu este necesară o reformulare a textului alineatului (1), în sensul de a se prevedea că este vorba despre încheierea prin care se ia măsura asigurătorie, prin corelare cu dispozițiile alineatului (2) al aceluiași articol, care sunt explicate în acest sens, pentru a se evita orice confuzie.

Astfel, formularea folosită la alineatul (1) poate conduce la ideea că sunt vizate atât încheierile prin care se ia o măsură asigurătorie, cât și cele prin care se respinge o astfel de solicitare.

Dacă, pe considerente de politică penală, se apreciază că trebuie avute în vedere toate încheierile privind măsurile asigurătorii, această concepție ar trebui să se regăsească și în alineatul (2), fiind necesară, și în această ipoteză, o reformulare, însă a alineatului (2).

c) Reținând că, într-o consultare recentă, prin care se solicita punctul de vedere al Consiliului în privința aceleiași propuneri de introducere a art. 250¹, Ministerul Justiției făcea precizarea că s-a propus redactarea unor texte într-un articol distinct dată fiind necesitatea unei intervenții legislative minime, în contextul în care în Codul de procedură penală există și alte trimiteri la procedura prevăzută de art. 250 (în special în cadrul art. 171 – „Ridicarea de obiecte și înscrisuri” și art. 255 – „Restituirea lucrurilor”), pentru care nu este necesară reglementarea unei căi de atac distincte, Plenul a semnalat necesitatea de a se aprecia, față de considerentele deciziei Curții Constituționale, dacă rațiunile avute în vedere de Curte nu ar fi aceleași și pentru ipotezele menționate.

7) În ceea ce privește pct. 73, ce vizează modificarea articolului 314 alineatul (1), litera b), Plenul a semnalat necesitatea de a se aprecia dacă nu s-ar impune reformularea propunerii, pentru corelare terminologică cu propunerea de modificare a art. 318 alin. (1), după cum urmează:

„b) renunțarea la urmărirea penală, când nu există interes public în urmărirea faptei.”

8) La pct. 124, referitor la modificarea art. 488 alineatul (2), Plenul a reținut că textul propus reproduce o primă propunere formulată de Consiliul Superior al

6

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței Justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea nr. 548 din 12 mai 2016 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii

Magistraturii, anterior deciziei Curții Constituționale nr. 235/2015.

Ulterior, ca urmare a pronunțării instanței de contencios constituțional, Ministerul Justiției a formulat propuneri de modificare a art. 488, trimise Consiliului Superior al Magistraturii spre consultare.

Astfel, cu privire la alin. (2), textul propus era următorul:

„(2) Apelul poate fi declarat în condițiile art. 409 care se aplică în mod corespunzător.”

Consiliul Superior al Magistraturii a agreat propunerea Ministerului Justiției, reținând că prin decizia nr. 235/2015, Curtea Constituțională a apreciat că, din cauza restrângerii motivelor de apel numai la cele cu privire la felul și cuantumul pedepsei ori la forma de executare a acesteia, dispozițiile art. 488 alin. (2) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale, contravenind prevederilor art. 16, art. 21 și art. 24 din Constituție, întrucât exclud formularea apelului împotriva modului de soluționare a laturii civile.

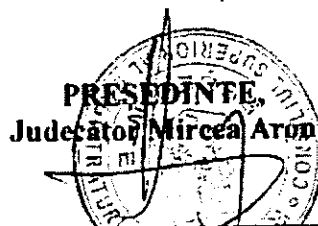
Sub acest aspect, din motivarea Deciziei nr. 235/2015 rezultă că ar trebui să fie aplicată procedura comună prevăzută de Codul de procedură penală (procedura în baza căreia se soluționează apelul), respectiv persoana vătămată, partea civilă și partea responsabilă civilmente pot formula apel după cum urmează: partea civilă, atât pe latură penală, cât și pe latură civilă; partea responsabilă civilmente, pe latură civilă, iar pe latură penală, numai când influențează latura civilă și persoana vătămată, numai pe latură penală.

Pentru considerente identice, ținând de dreptul de acces la justiție și dreptul la apărare, dreptul de a formula apel ar trebui să fie recunoscut inculpatului în aceleași condiții ca în procedura comună, respectiv atât cu privire la latura penală, cât și la latura civilă, în cazul admiterii acțiunii civile, acesta urmând să fie obligat la plata despăgubirilor.

Prin urmare, în acord cu propunerea formulată de reprezentantul Ministerului Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii a apreciat că soluția o poate reprezenta efectuarea unei trimeri în cadrul textului art. 488 alin. (2) la dispozițiile art. 409, care stabilesc sfera persoanelor care pot face apel în procedura comună și limitele exercitării căii respective de atac.

În acord cu poziția exprimată anterior, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a apreciat că se impune ca dispozițiile alin. (2) să aibă următorul cuprins:

„(2) Apelul poate fi declarat în condițiile art. 409 care se aplică în mod corespunzător.”

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro